

A

Kúria

mint felülvizsgálati

bíróság

végzése

Az ügy száma: Pfv.II.20.503/2025/6.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró
dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes jogi képviselője:
dr. Sándor Éva ügyvéd (cím1)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes jogi képviselője:
Morvai Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Morvai Attila ügyvéd)

Az ügy tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 20.P.20.837/2024/13.

A másodfokú bíróság neve és a határozat száma:
Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.455/2024/8.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezi, és ebben a körben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felperesnek 583.814 (ötszáznyolcvanháromezer-nyolcszáztizennégy) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel, míg a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege 1.279.379 (egymillió-kétszázhetvenkilencezer-háromszázhetvenkilenc) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes végrehajtóként működött. 1995. január 01-jei hatállyal történt meg kinevezése önálló jogállású bírósági végrehajtóvá az akkori helység1 Városi Bíróság mellé. A helység1 Járásbíróság melletti szolgálata 1995. január 01-től 2022. december 19. napjáig folyamatosan fennállt. 1995. január 01. napjától az igazságügyi miniszter az szám1 számú határozatával kiterjesztette illetékességi területét a be nem töltött helység2 Városi Bíróság, helység2 székhelyű önálló bíróság végrehajtói állás illetékességi területére az álláshely betöltéséig.

[2] Az alperes akkori hivatalvezetője, személy1, a 2017. november 30-án kelt levéllel tájékoztatta a felperest, hogy az igazságügyi miniszter 2017. december 31. napjával a helység2 Járásbíróság mellé meghirdetett önálló bírósági végrehajtói álláshelyre személy2 pályázót nevezte ki. Ugyanezen levélben a hivatalvezető felhívta a felperest, hogy az újonnan kinevezett önálló bírósági végrehajtóval a szolgálati hely átvételével kapcsolatban működjön együtt, segítse elő az átadás-átvétel zavartalan lebonyolítását. Az újonnan kinevezett végrehajtó a szolgálata elején közölte az alperessel, hogy nem köt vele megállapodást arra, hogy a folyamatban maradt végrehajtási ügyeket a felperes fogatosítsa, és ő csak a kinevezését követő ügyekben járjon el. Mivel a felperesnek erről az álláspontja más volt, azt írásban, levél útján 2018. január 08. napján közölte az alperes elnökével és hivatalvezetőjével, mely szerint az 1995. január 01-je és 2017. december 30-a között, vagyis az ő illetékessége alatt indult ügyekben az illetékessége továbbra is fennmaradt. Egyidejűleg tájékoztatást és hivatalos szakmai állásfoglalást kért tőlük az átadási kötelezettségének terjedelmére. A kérelmét további két alkalommal is megküldte az alperes hivatalos e-mailcímére, választ azonban nem kapott. Az újonnan kinevezett végrehajtó szintén levélben közölte a felperessel a vele ellentétes álláspontját, mely szerint esetükre a végrehajtói szolgálat átadás-átvételével kapcsolatos feladatokról szóló 2/2017 Kari Iránymutatás vonatkozik. Arra a felperes szintén levélben válaszolt, részletesen kifejtve jogi álláspontját az illetékessége fennmaradásáról az annak hatálya alatt ügyek tekintetében. Kérte továbbá, hogy várják meg az alperestől a szakmai állásfoglalást e tekintetben.

[3] Az újonnan kinevezett végrehajtó 2018. január 12. napján tette le az esküjét, ettől kezdve gyakorolta a szolgálatát. Mivel az ügyviteli-informatikai alkalmazás új végrehajtó részére történő átadására az alperes a felperest hívta fel, ennek következtében az EVÜR-program átadása után a felperesnek már fizikailag sem volt lehetősége az új végrehajtó kinevezése előtt indult ügyekben eljárni.

[4] Ezzel párhuzamosan a felperessel szemben célvizsgálat folyt, és mivel az újonnan kinevezett végrehajtó, valamint az alperes álláspontja ellentétes volt a felperes álláspontjával abban, hogy a felperesnek fennmarad-e az eljárási jogosultsága az új végrehajtó kinevezése előtt indult ügyekben, a célvizsgálat során az alperes felhívásokat tett a felperes felé, valamint vele szembeni szankciókat helyezett kilátásba az átadás-átvétel lefolytatására az újonnan kinevezett végrehajtó és a felperes között a helység2 ügyek tekintetében, mely átadás a számítógépes adathordozókra, a végrehajtási iratokra, a nyilvántartásokra és a számlákon kezelt vagyontömegekre vonatkozott.

[5] A perbeli esetben is alkalmazott 2/2017 Kari Iránymutatást a hivatalvezető 2017. december 01. napján írta alá.

[6] Időközben az alperes a felperessel szembeni célvizsgálatot folytató ellenőrzési vezetők útján felperes tudomására hozta álláspontját az átadás-átvétellel kapcsolatban: közölték a felperessel, hogy a helység2 Járásbíróság illetékességi területén szolgálata 2017. december 31. napjával megszűnt, ezért a Vht. 240/A. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezései alkalmazhatók, ennek folytán az új végrehajtó részére a letéti számlán kezelt vagyontömeget – azok jogcímének, rendeltetésének és a jogosult személynek megjelölésével – át kell adnia a szolgálatba lépett végrehajtónak, így elszámolási kötelezettsége a 2/2017 számú Kari Iránymutatás (a továbbiakban: Kari Iránymutatás) szerint is fennáll.

[7] A felperes végül a helység2 illetékessége fennállása alatt indult minden befejezett és folyamatos végrehajtási ügyet, a hozzájuk kapcsolt, a letéti és fizetési számláin kezelt és az oda a jövőben beérkező pénzüsségeket, a nyilvántartásokat, a számítógépes adathordozón rögzített adatokat tartalmazó eszközöket és az EVÜR rendszert személy2 részére - ezzel ellentétes jogi álláspontja ellenére - átadta, az átadás-átvételi jegyzőkönyvet aláírta 2018. február 21-én. Az így létrejött szolgáltatásadás és vagyontömeg-átadás eredményeként személy2 átvevőnek a személy2 Végrehajtói Irodája számláira a felperes 2018. január 17. napjától 2019. január 31. napjáig összesen 50.004.497 forintot utalt át a személy3 Végrehajtói Irodája számláiról. Ebből 9.558.074,- forint átutalása a vállalkozói/elszámolási számlákról történt, ami az eljáró végrehajtót az általa elvégzett végrehajtási cselekményekért megillető pénzüsszeg volt, a fennmaradó 40.446.423 forint a letéti számlákról elutalt pénzüsszégekből állt, amelyek részben a végrehajtást kérőket, részben az alperest, részben pedig az eljáró végrehajtót illették.

[8] Az így átutalt, valamint az újonnan kinevezett végrehajtó rendelkezésére bocsátandó pénzüsszgek elszámolására a felperes felhívta személy2t, aki azonban az elszámolásra nem volt hajlandó, ezért a felperes a Pécsi Járásbíróság előtt P.22.033/2022. számon személy2 I. r. és a személy2 Végrehajtói Iroda II. r. alperesekkel szemben pert indított 12.793.790 forint és járulékaik megfizetésére. A Pécsi Járásbíróság a 39. sorszám alatt 2023. november 20. napján meghozott, e nem jogerős ítéletével a keresetet elutasította.

[9] Ezt megelőzően, a 2019. július 10. napján érkezett fegyelmi feljelentés alapján a felperes ellen fegyelmi eljárás is folyt, melyben a Budapest Környéki Törvényszék mellett működő Bíróági Végrehajtói Fegyelmi Bíróág az szám2 számú határozatával a felperes mint a helység1 Járásbíróság illetékességi területén szolgálatot teljesítő önálló bíróági végrehajtó vétkeességét megállapította, és vele szemben 5.000.000 forint pénzbírság fegyelmi büntetést szabott ki. Másodfokon a Kúria mellett működő Bíróági Végrehajtói Fegyelmi Bíróág járt el, amely az szám3 számú határozatával az elsőfokú fegyelmi határozatot részben

megváltoztatta, a felperessel szemben kiszabott pénzbírság összegét 3.000.000,- forintra leszállította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[10] A felperes a keresetében elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-a, másodlagosan a Ptk. 6:548. § (1)-(2) bekezdése, valamint a Ptk. 6:522. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a-c) pontjai alapján – a végrehajtói irodája által reá engedményezett – 63.968.950 forint kártérítés, valamint kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[11] A felperes a kártérítési követelését arra alapította, hogy 1995. január 1. óta a helység1 Városi Bíróság mellett működött önálló bírósági végrehajtóként, amely mellett 2017. december 31-ig illetékesség-kiterjesztéssel a helység2 Városi Bíróság mellett is végrehajtói szolgálatot látott el. Az volt az álláspontja, hogy az illetékesség-kiterjesztés megszűnése nem minősül a végrehajtói szolgálat megszűnésének, a végrehajtói szolgálat megszűnésének okait taxatíve felsoroló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 239. §-a azt nem tartalmazza. Kifejtette, hogy a végrehajtói szolgálat egységes, és az esetében 2022. december 19. napjáig fennállt. Okfejtése szerint azután is jogosult volt eljárni a helység2 Járásbíróság illetékességi területéhez tartozó, már folyamatban lévő végrehajtási ügyekben, hogy a helység2 Járásbíróság mellé 2017. december 1. napi hatállyal új végrehajtót neveztek ki. Emiatt nem volt köteles átadni a folyamatban lévő ügyek iratait és az azokkal kapcsolatosan az irodája által kezelt pénzt az új végrehajtónak. Hivatkozott arra, hogy az alperes az átadás-átvétel folyamatában jogellenesen járt el azzal, hogy a hatáskörének átlépésével kiadott utasításaival, felszólításaival és fenyegetéseivel kieroszakolta, hogy a helység2 Járásbíróság illetékességi területéhez tartozó végrehajtási ügyekben átadja az új végrehajtónak az iratokat és az irodája által kezelt pénzt, és öt éven át fenntartotta az így kialakult jogellenes helyzetet. Ennek következtében elesett a végrehajtói irodáját megillető bevételektől, és a bevételkiesésből eredően kára keletkezett. A felperes az alperes terhére rótta, hogy nem adott ki szakmai állásfoglalást az átadás terjedelméről és törvényes indokairól, a Kari Iránymutatás nem felelt meg a Vht. rendelkezéseinek, nem biztosított informatikai alkalmazást a kinevezett új végrehajtó részére, hanem a felperes által használt alkalmazás átadását követelte meg, az ellenőrzés vezetői 2018. január 11. és február 10. között önkényes felhívásokat, kötelezéseket bocsátottak ki a 2017. szeptember 2-ával már lezárt szám4 számú ellenőrzési ügyben. Az alperes az ellenőrök útján törvénysértő módon kimondta, hogy a helység2 Járásbíróság illetékességi területén a felperes szolgálata 2017. december 31. napjával megszűnt, és erre tekintettel a Vht. 240/A. § (1)-(2) bekezdése, valamint a szám5 számú Kari Iránymutatás alapján a számlán kezelt vagyontömeg átadására vonatkozó kötelezettsége fennáll.

[12] Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[13] Az alperes vitatta a magatartásának jogellenességét és felróhatóságát, a kár bekövetkezését és az okozati összefüggés fennállását a felperes által károkozóként megjelölt magatartása és a felperes által állított kár bekövetkezése között. Kifejtette, hogy a két végrehajtó között az átadás-átvételi jegyzőkönyv aláírásával speciális polgári jogi szerződés jött létre, e szerződés megtámadásának a határidejét pedig a felperes elmulasztotta. Hivatkozott arra is, hogy a fegyelmi bíróság jogerős határozata szerint a felperes jogértelmezése téves. Álláspontja szerint a kifejezetten az illetékesség-kiterjesztés megszűnésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések hiányában nem terheli őt felróhatónak

minősülő téves jogalkalmazás. Előadta, hogy az átadás-átvételi eljárást hatósági ellenőrzés keretében ellenőrizte, amellyel szemben a felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy közigazgatási bíróságnál jogorvoslással éljen, ezt azonban nem tette meg.

Az első- és másodfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[15] Az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a helység² járásbíróság mellett működő végrehajtói álláshely betöltésével megszűnt a felperes illetékességének a kiterjesztése, és ezzel a felperes végrehajtói szolgálata a helység² Járásbíróság illetékességi területén. A fegyelmi bíróság jogértelmezésével egyezően az elsőfokú bíróság is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az illetékesség-kiterjesztés megszűnése folytán a Vht. 240/A. §-ának megfelelő alkalmazásával a felperesnek kötelezettsége keletkezett a szolgálat átadására az újonnan kinevezett végrehajtó részére. Kifejtette, hogy a kinevezett új végrehajtó azzal a magatartásával, hogy nem állapodott meg a felperessel a Vht. 240/A. § (7) bekezdése szerint a folyamatban lévő ügyek továbbviteléről, nem valósított meg jogszabálysértést.

[16] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes által sérelmezettek az átadó és átvevő végrehajtó közötti elszámolásra tartoztak, ami nem tárgya a jelen pernek, a felperes erre irányuló keresetét pedig a Pécsi Járásbíróság a nem jogerős ítéletével elutasította. Ebből következően sem állhat fenn az alperes kártérítési felelőssége, mert a felperes ebben a perben nem tudta azt bizonyítani, hogy az átvevő végrehajtónál lenne bármilyen, a felperest megillető pénzösszeg. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Vht. 250. § (2) bekezdés 33) pontja felhatalmazta az alperest a tagjai számára kötelező Kari Iránymutatás kiadására, ami kizárja a Kari Iránymutatás felperessel szembeni alkalmazásának a jogellenességét. A törvény által lehetővé tett szankciók alkalmazásának a kilátásba helyezése szintén nem minősülhet jogellenesnek, és a felperes nem is adta elő, hogy az alperes magatartása az ellenőrzés, illetve a kilátásba helyezett szankciók tekintetében pontosan miért volt visszaélésszerű, illetve, hogy mi az összefüggés a perbeli időszakban vele szemben lefolytatott ellenőrzés és az illetékesség-megszüntetés miatt kikényszerített átadás-átvétel között. A felperes ügyek átadására vonatkozóan fennálló tényleges kötelezettségére figyelemmel nem találta jogellenesnek az alperes részéről az ügyek átadásának a végrehajtását. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy az alperes feladatainak a felsorolása a Vht. 250. §-ban nem kimerítő, az alperesnek gondoskodnia kell a tagjai törvényes működéséről, ezért sem volt jogellenes a részéről, hogy felhívta a felperest az átadásban való közreműködésre. Miután a felperesnek nem maradt fenn jogosultsága az új végrehajtó kinevezéséig indult ügyek továbbvitelére, nem maradt fenn olyan jogellenes állapot, ami megalapozná a felperesnek az ezekből az ügyekből befolyó pénzösszegek követeléséhez való jogát. Ezért jogellenesség hiányában nem látott lehetőséget az alperes marasztalására.

[17] A jogalap hiányában a további, így az összecszerűség szempontjából jelentős bizonyítást szükségtelennek találta, ezért mellőzte a felperes által indítványozott további bizonyítást.

[18] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.270.000 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[19] A fellebbezést a felülvizsgálattal érintett körben alaptalannak ítélte. A másodfokú bíróság ítélete indokolása szerint a felperes nem hivatkozott az alperes nevében eljáró

személyek részéről olyan erőhatásra, ami kimerítette volna a fizikai kényszerítés fogalmát. A jogilag szabályozott eljárás vagy ilyen eljárásban alkalmazható jogkövetkezmény (ellenőrzés, fegyelmi vagy büntető eljárás) kilátásba helyezése pedig nem értékelhető kártérítést megalapozó jogellenes fenyegetésként.

[20] Mindezek alapján úgy ítélte, hogy a felperes átadás teljesítésre való felszólítása nem okozhatta a felperes kárát. Az alperes a Vht. 250. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott feladatai teljesítésével összefüggésben járt el. A felszólításai olyan magatartások voltak, amelyek nem rendelkeztek közjogi értelemben kötelező erővel, azok állami hatalmi eszközökkel nem voltak kikényszeríthetőek, ezért önmagukban alkalmatlanok voltak a károkozásra. A felperest sem fizikai kényszer, sem jogellenes fenyegetés, sem állami hatalmi eszközökkel kikényszeríthető kötelező közigazgatási aktus nem kényszerítette az átadásra. Mindezek alapján a felperes perben állított kárainak a bekövetkezése nem állt okozati összefüggésben az alperes azon magatartásaival, amelyekre a felperes a kártérítés iránti követelését alapította. Az okozati összefüggés hiánya pedig a Ptk. 6:519. § (1) bekezdése értelmében kizárta az alperes kártérítési felelősségét.

[21] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, annak indokait azonban csak annyiban osztotta, hogy a kereset elutasítását az okozati összefüggés hiánya miatt találta megalapozottnak, az okozati összefüggés hiánya miatt nem volt szükség annak vizsgálatára, hogy az alperes magatartása közhatalom gyakorlásnak minősült-e és jogellenes volt-e.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és olyan új határozat meghozatalát kérte, amelyben a Kúria megállapítja az alperes magatartásainak jogellenességét és ezzel kapcsolatban a felperesi jogelőd vagyonában bekövetkezett kár tényét, valamint a kettő közötti okozati összefüggést és az alperes kártérítési felelősségének fennállását az elsődleges vagy másodlagos kereseti kérelem szerint, a kártérítésösszege tekintetében pedig az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

[23] Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első, illetőleg a másodfokú bíróság új eljárásra új határozat hozatalára utasítását kérte.

[24] Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésére, a 341. § (1) bekezdésére, a 342. § (1) bekezdésére, a 346. § (4) és (5) bekezdésére, a 369. § (3) bekezdés a) pontjára, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:5. § (1) bekezdésére, a 6:2. § (1) bekezdésére, a 6:518. §-ára, a 6:519. §-ára, a 6:520. §-ára, a 6:548. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 249. § (1) bekezdésére, a 250. § (1)-(3) bekezdésére, a 230/A. § (3) bekezdésére, a 239. § (4a) bekezdésére, a 240/A. § (6) bekezdésére, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 70. § (3)-(4) bekezdésére, a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (a továbbiakban: Vűsz.) 1. § (4) bekezdésére, a 46. § (5) bekezdésére, valamint az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának ellenőrzésére irányuló vizsgálatok lefolytatásának részletes szabályairól szóló 25/2015. (II.

25.) Korm. rendelet 1. §-ára, a 3.-4. §-ára, a 6. §-ára, a 9. §-ára, valamint az Alaptörvény 28. cikkére.

[25] A Pp. 346. § (4) bekezdésének és a 279. § (1) bekezdésének megsértése körében az alábbiakra hivatkozott.

[26] A másodfokú bíróság nem állapított meg tényállást, releváns és bizonyított peradatokat nem értékelt, indokolási kötelezettségét megsértve iratellenesen, okszerűtlenül jutott az ok-okozati összefüggés hiányára. A jogerős ítélet ténymegállapítás és indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta, hogy: az alperes szakmai felügyeletet lát el az önálló bírósági végrehajtók fölött; az ellenőrzések lefolytatása során közhatalmi jogosítványt gyakorol, így a felügyelt végrehajtó hátrányos jogkövetkezmények kilátásba helyezése nélkül is presszionált arra, hogy eleget tegyen a felhívásainak; a felperes számára nyilvánvalóan kényszerítő erejűnek minősültek az alperes felszólításai. Az átadási kötelezettséget kimondó döntés az alperes kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedésen alapuló szándékos döntése volt. A felperes jogilag védett érdeke a díjazás, a bevételeihez, a vagyonával való rendelkezéséhez való joga, amely sérült, és ez vezetett a kárának bekövetkeztéhez. A felperes bizonyította, a kárelhárító törekvései ellenére milyen alperesi magatartások és szándékos mulasztások szoros láncolata vezetett ahhoz, hogy az általa kezelt vagyontömeget mégis átadja. A másodfokú bíróság mindezeket figyelmen kívül hagyta, a vétkesnek megjelölt alperesi magatartások egyenként és összességében való értékelését mellőzte. Az eljárási szabályok megsértésén felül ítélete sérti a Ptk. 1:5. §-át, a 6:2. § (1) bekezdését, a 6:518. §-át, a 6:519. §-át, a 6:520. §-át, a 6:522. §-át és a 6:548. §-át.

[27] A Ptk. 6:2. § (1) bekezdése értelmében kötelem keletkezhet különösen károkozásból. A felperesi jogelőd és az alperes közötti kárkötelmet keletkeztető polgárjogi jogviszonyt a felperesi jogelőd vagyonát érintően megfogalmazott alperesi utasítások, különösen a szám5 számú iránymutatásban előírt átadási kötelezettség teljesítése hozta létre, amelynek elhárítására a felperesi jogelődnek semmilyen lehetősége nem volt. E körben utalt a Kúria Pfv.20.057/2024/6. számú határozatára.

[28] A Ptk. 6:518. §-a értelmében a törvény tiltja a jogellenes károkozást, a Ptk. 6:520. § értelmében pedig minden károkozás jogellenes, kivéve, ha fennállnak a jogellenességet kizáró okok, ilyenre azonban az alperes nem hivatkozott. Maga a jogerős ítélet is tartalmazza azt a következtetést az indokolás [8] bekezdésében, hogy a felperes kizárólag ezeknek az alperesi felhívásoknak a hatására tett eleget az átadási kötelezettségnek.

[29] A kár bekövetkezte kizárólag az alperes tevékenységére vezethető vissza. Emiatt az alperes szakmai felügyeleti jogkörében tett károkozó intézkedései, mulasztásai és a felperesi jogelőd vagyonában bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés is fennáll. Ez okból a jogerős ítélet sérti a Ptk. 1:5. § (1) bekezdését, a 6:519. §-át és a 6:548. §-át. E körben hivatkozott az EBH2008.1868. számú elvi döntésre és a Kúria Pfv.20.180/2016/12. számú ítéletére.

[30] A másodfokú bíróságnak a Pp. 279. § (1) bekezdésében írtak szerint egyenként számba kellett volna vennie, hogy az alperes mikor, milyen minőségben, milyen tartalmú intézkedéseket, felhívásokat tett vagy mulasztott, és azok alkalmasak voltak-e külön-külön, vagy együttesen a felperesi jogelőd kárának okozására.

[31] Ennek során a másodfokú bíróságnak értékelnie kellett volna, hogy az alperes a Vht. 249. § (1) bekezdése alapján a végrehajtók szakmai felügyeleti szerve. Az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának rendszeres ellenőrzése a Kar hivatali szervének feladata [Vht. 230. § (3) bekezdés]. A másodfokú bíróság nem értékelte, hogy a Kar a hivatali szerve útján látja el a végrehajtók feletti szakmai felügyeletet, a Kar tagjaira kötelező iránymutatást adhat ki.

[32] Az ellenőrzött végrehajtó az ellenőrzés megállapításaira, felhívásaira kizárólag észrevételeket tehet, azonban jogvédelmet nem kaphat. A Kari iránymutatások tekintetében a jogerős ítélet is kiemeli, hogy azok a végrehajtók számára kötelezőek. A másodfokú bíróság semmilyen módon nem vizsgálta, hogy az alperes szakmai felügyeleti eljárása az előírt jogszabályoknak, etikai szabályoknak és szakmai elvárásoknak megfelelt, vagy azokat megsértve jogait visszaélészerűen gyakorolta. A jogerős ítélet ezért sérti a Ptk. fenti rendelkezésein kívül a Vht. 249. §-át, a 250. § (2) bekezdését, a 230. § (3) bekezdését, a 230/A. § (3) bekezdését, a 239. § (4a) bekezdését és a 25/2015. (II. 25.) Korm. rendelet 9. és 15. §-át. A végrehajtó nem tagadhatja meg a felügyeleti szerv felszólításainak teljesítését, az átadás megtagadása esetére a Vht. 240/A. § (6) bekezdése, valamint az Ákr. 70. § (3) és (4) bekezdése biztosítja az alperes számára, akár rendőrség közreműködését kérje. A jogerős ítéletben írtakkal szemben a kikényszerítést alperes állami közhatalmi eszközökkel is el tudja érni. A felperes nem maga döntött az átadásról, azt kikényszerítették, a másodfokú bíróság ettől eltérő megállapítása a Ptk. megjelölt rendelkezésein felül sérti a Vht. 240/A. § (6) bekezdését, az Ákr. 70. § (3)-(4) bekezdését, a 25/2015. (II. 25.) Korm. rendelet 9. és 15. §-át és ellentétes az Alaptörvény 28. § cikkében foglaltakkal.

[33] A jogerős ítélet nem értékelte: az alperes jogkörébe tartozik a szakmai felügyelet és irányítás, amelynek az ellenőrzés is része; ez egyrészt közhatalom gyakorlásnak minősült, másrészt egy olyan hierarchikusnak minősülő kapcsolat, amikor az alperes hivatali szerve útján uralmi pozíciót tölt be. Az önkényes joggyakorlással szemben a végrehajtónak semmilyen eszköz nem áll rendelkezésére. A másodfokú bíróság ítélete sérti a Ptk. 1:5. §-át és a 6:548. § (1)-(2) bekezdését, amikor az okozati összefüggés hiányára hivatkozva nem vizsgálta, hogy az alperes szakmai felügyeleti (ellenőrzési) közhatalmi joggyakorlására a keresetlevélben is állított módon visszaélészerűen került sor.

[34] A felügyeleti ellenőrzési viszony nem tekinthető egyenrangú felek viszonyának. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését és a 342. § (1) bekezdését, amikor az alperes hivatkozásain túlterjeszkedve tette meg a fenti megállapítását. A felperes tehát nem tagadhatta volna meg az átadást. Nem értékelte a másodfokú bíróság az átadás teljesítése tekintetében az egymásnak ellentmondó alperesi nyilatkozatokat, ily módon a jogerős ítélet sérti a Pp. 279. § (1)-(2) bekezdését és a 346. § (5) bekezdését. A bizonyítékokat iratellenesen és okszerűtlenül értékelte amikor a fenyegetettség hiányára, illetve az alperes felszólítások károkozásra való alkalmatlanságára következtetett. Mindezek alapján megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a Ptk. 6:519. §-át és a 6:548. §-át.

[35] A jogerős ítélet megalapozatlanul, a Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pontjában adott jogalkotói értelmezést is figyelmen kívül hagyva állítja ítélete indokolása [29] bekezdésében, hogy a kényszerítés fogalmát csak fizikai erőhatás merítheti ki, és mivel ilyenre nem került sor, az alperes részéről megvalósított fenyegetés nem állapítható meg. Ezzel szemben köztudomású tény, hogy a kényszerítés olyan pszichikai ráhatással is megvalósulhat, amely alkalmas arra, hogy az érintett ennek nyomása alatt a fenyegető által megkívánt vagy elvárt magatartást tanúsítja saját akaratával szemben. Az alperes még az átadás késedelmét is felróta és fegyelmi vétségnek minősítette szakmai felügyeleti jogkörében eljárva. Mind a Kari Iránymutatás, mind az ellenőrzés felhívásai olyan direkt kötelezést, kényszerítést fogalmaztak meg a felperes terhére, amelyek nem voltak mérlegelhetők. Ezek megsértése a Vht. 266. § (2) bekezdése alapján fegyelmi vétségnek minősültek. A másodfokú bíróság a fent ismertetett, illetve a jogszabályokból következő lényeges peradatokat indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta, így ítélete indokolása során megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdését, valamint a Ptk. 6:548. §-át, a 6:519. §-át, a Vht. 250. § (2) bekezdés 33., 34. pontját, a Vht. 266. § (2) bekezdését, a Ptk. 1:5. §-át és az Alaptörvény 28. cikkét.

[36] A Ptk. 6:520. § d) pontja szerint önmagában az a tény, hogy a károkozó a kárt jogszabály által megengedett magatartással okozta, a polgári jog szempontjából nem teszi jogszerűvé a károkozást, így a Kari iránymutatás kiadásával, és ennek betartásával is okozhatott kárt a felperesnek. A kártérítési kötelezettség alóli mentesüléshez az szükséges, hogy a magatartás más személy jogilag védett érdekét ne sértse. A Kari Iránymutatás túlterjeszkedett azon a körön, amelyet a törvényhozó szánt neki, jogalkotói hatáskört vont el, és ellentétes a Vht. 254. §-ában, valamint a 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet 1. §-ában megfogalmazott díjazásra vonatkozó rendelkezésekkel. A Vht. 240/A. §-ban meghatározott átadási kötelezettséget törvénytörő módon terjesztette ki a végrehajtói iroda pénzforgalmi számláin jóváírt összegekre. A jogerős ítélet az ezzel összefüggő peradatokat indokolás nélkül teljes egészében figyelmen kívül hagyta, ezáltal megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a 346. § (4)-(5) bekezdését, a 341. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 6:548. §-át, a 6:519. §-át, a 6:520. § d) pontját és az 1:5. §-át.

[37] A jogerős ítélet úgy állapította meg az okozati összefüggés hiányát, hogy egyetlen károkozónak megjelölt alperesi magatartás tekintetében sem végezte el a ténybeli és okozatossági vizsgálatot. E körben utalt a Kúria Pfv.I.21.045/2023/8. számú ítéletére, a BH2008.299. szám alatt közzétett eseti döntésre.

[38] A felperesi jogelőd károsodását eredményező okfolyamat elindítója az alperes hivatalvezetőjének 2017. november 30-án kelt okirata volt, ezt követte a felperes által kért szakmai állásfoglalás kiadásának jogellenes elmulasztása. A kárhoz vezető eseménysorozat következő meghatározó mozzanatai az ellenőrzési vezetők megállapításai és a felperessel közölt felhívások. A felperes kárelhárítási célzattal az ellenőrzési vezetőknek is megküldte a Vht. és a Pp. alapján levezetett jogi álláspontját, amelyet ők is teljes mértékben figyelmen kívül hagytak. A felperes csak mindezek után utalta át akarata ellenére a felperesi jogelőd letét és pénzforgalmi számláiról a helység2 ügyeket érintő pénzösszegeket. Az alperes magatartása nélkül el sem indulhatott volna a felperesi jogelődöt ért kár bekövetkeztéhez vezető folyamat. E körben utalt a 3076/2017. (IV. 28.) AB határozat [34] és [38] bekezdésében foglaltakra. Tekintettel arra, hogy ennek az eseménysorozatnak a tényeiből és bizonyítékaiból csak egyfajta, a jogerős ítéletétől eltérő következtetés vonható le, a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a 346. § (4) és (5) bekezdését, valamint a Ptk. 1:5. §-át, a 6:548. §-át és a 6:519. §-át.

[39] A másodfokú bíróságnak kötelezettsége lett volna a kereseti kérelemben foglaltak kimerítése [Pp. 341. § (1) bekezdés]. A jogerős ítéletben azonban nem került elbírálásra az alperes kártérítési felelőssége sem a jogsértő tartalmú iránymutatás alkalmazása tekintetében, sem az átadást követően megvalósított azon magatartás tekintetében, hogy szakmai felügyeleti jogkörét, ellenőrzési jogát megsértve nem tárta fel az átvevő végrehajtó által elkövetett jogszabálysértéseket. A másodfokú bíróság mindezek alapján megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a 341. § (1) bekezdését, a 346. § (4) és (5) bekezdését, valamint a Ptk. 6:548. §-át, a 6:519. §-át és az 1:5. §-át.

[40] A felperesi jogelőd károsodásának folyamata nem zárult le az átadás-átvételi jegyzőkönyv 2018. február 21-i aláírásával. A felperesnek ugyanis a jövőben keletkező minden olyan pénzösszeget át kell utalnia az átvevő számláira, amelyek a helység2 ügyekben folytak be.

[41] Az alperes az átfogó vizsgálat keretében ellenőrizte az átvevő végrehajtó ügyvitelét, pénzkezelését, pénzügyi elszámolásának nyilvántartásainak megfelelőségét. Azonban nem tárta fel, hogy az átvevő végrehajtó a Vüsz. 19. § (2) bekezdését megsértve ügyek ezreiben, még a befejezett ügyekben is más végrehajtó egyedi azonosító száma alatt járt el. Az irodájának számláira jogcím nélkül átutalt összegeket nem rendeltetésszerűen kezelte, a

bevételi bizonylatok hiteltelenek. A tényleges gazdasági tartalom tekintetében meghamisított számviteli bizonylatokat.

[42] Az alperes nem tárta fel a súlyos és rendszeresen ismétlődő jogsértéseket, nem hívta fel az átvevő végrehajtót a felperessel való pénzügyi elszámolásra, még a Kari Iránymutatás 5.1. (2) bekezdésében általa rögzített költségtérítés, munkadíj, behajtási jutalék tekintetében sem, ezzel a felperesi jogelőd vagyonszerzése véglegessé vált.

[43] Mindezek alapján a másodfokú bíróság megalapozatlanul következett a felperes által megjelölt alperesi magatartások és a felperesi jogelőd kára közötti okozati összefüggés hiányára.

[44] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelem határidőn túli előterjesztése miatt igazolási kérelmet terjesztett elő. Az igazolási kérelmét a Kúria Pfv.II.20.503/2025/5. számú végzésével elutasította, így a felülvizsgálati ellenkérelme hatálytalan.

A Kúria döntése és jogi indokai

[45] A Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül [Pp. 413. § (1) bekezdése, Pp. 423. § (1) bekezdése].

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt az alábbiakat emeli ki. A felperes elsődleges felülvizsgálati kérelme – tartalma szerint – a kártérítési kereset jogalapja körében közbenső ítélet meghozatalára, az összecszerzés tekintetében pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására, a másodlagos felülvizsgálati kérelme pedig a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az első- valamint a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. Ugyanakkor a perköltség meghatározása körében {felülvizsgálati kérelem 22. oldal [50] – [51] bekezdés} a felülvizsgálati kérelemmel vitatott kártérítési összeget csak 12.793.790 forintban jelölte meg. Ez a kárösszeg pedig nem más, mint a korábbi végrehajtói tevékenység ellenértékeként járó, a törvényben garantált díjakból és költségtérítésekből átadott összeg. A felülvizsgálati kérelem tehát nem terjedt ki a további, 51.175.160 forint bevételtől elesett összegre (2024. április 7. napján kelt keresetváltoztatás 17. pontja).

[47] A Kúria felülvizsgálati kérelem hiányában az 51.175.160 forint kártérítés megfizetése iránti keresetet nem érinthette, döntése ezekre a kérdésekre nem terjedt ki.

[48] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[49] A felperes a felülvizsgálattal érintett körben anyagi és eljárási jogszabálysértésekre hivatkozott.

[50] A Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének sérelmét arra alapította, hogy a másodfokú bíróság nem állapított meg tényállást, nem adott értékelést az elsőfokú ítélet tényállásának helyességéről, azt ki nem egészítette és nem is módosította, ezért nem állapítható meg, hogy döntését mire alapozta. A felperest ért kár és az alperes eljárása közötti okozati összefüggés hiányát mely tényekre alapította. A vétkesnek megjelölt alperesi magatartások egyenként és összességében való értékelését mellőzte, ténybeli és jogi okozatosság vizsgálata nélkül hozott határozatot. Állítása szerint a jogerős ítélet sérti továbbá a Pp. 341. § (1) bekezdését, mivel nincs elbírálva az alperes kártérítési felelőssége szempontjából a jogsértő tartalmú

íránymutatás alkalmazása, az átadást követően megvalósított felügyeleti, ellenőrzési jog és kötelezettség súlyos megsértése.

[51] Az ítéletnek szigorú szerkezeti rendje van, amelyet a Pp. 346. § tartalmaz. A (4) bekezdés kimondja: az indokolás a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolás tartalmazza. Az (5) bekezdés értelmében a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[52] A felülvizsgálati eljárásban a Kúria azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet megfelel-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályoknak. Érdemi döntést abban az esetben hozhat, ha a jogerős ítélet kétséget kizáróan tartalmazza a bíróság által megállapított tényállást, az annak alapjául szolgáló bizonyítékok értékelését és abból a bíróság – jogszabályi rendelkezésekkel és az általa megállapított tényekkel alátámasztott okszerű jogi érveléssel bemutatott – jogi álláspontját (Kúria Kfv.VI.35.196/2023/7.; megjelent: BH2024.97.).

[53] A másodfokú bíróság határozata tényállást nem tartalmaz, csak az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást rögzíti, és a fellebbezés elbírálása körében sem utal arra, hogy ezt a tényállást az elsőfokú bíróság helyesen állapította-e meg, avagy azt bármilyen módon még kiegészítené vagy módosítaná két rövid megjegyzés kivételével {másodfokú ítélet [30] bekezdés}. A felperes keresetlevelében és a keresete kiterjesztésében (Fővárosi Törvényszék 20.837/2024/3. szám alatti beadvány 16. pontja) részletezte, hogy álláspontja szerint milyen alperesi jogellenes magatartások vezettek az őt ért kárhoz. A jogerős ítélet indokolása azonban a jogvita elbírálásához szükséges tényállást e körben nem állapított meg. A felperes által megjelölt jogellenes magatartások és a felperest ért kár közötti okozati összefüggést az egyes magatartások tekintetében nem vizsgálta egyenként, hanem pusztán azt értékelte, hogy az alperes felszólításai közjogi értelemben nem kötelező erejűek, ezért önmagukban alkalmatlanok voltak a károkozásra. A felperes felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy nemcsak különböző felhívásokra, felszólításokra hivatkozott, hanem a Kari Iránymutatásra és az alperes egyéb magatartásaira is.

[54] A Kúria a felülvizsgálati kérelemmel összhangban kiemeli, a másodfokú bíróság az okozati összefüggés értékelése során nem vizsgálta: a Kari Iránymutatása a Vht. 250. § (2) bekezdés 33. pontja alapján a Kar tagjaira kötelező; ha a végrehajtó vétkes magatartásával a Kar iránymutatásában foglaltakat súlyosan sérti, úgy a Vht. 266. § (2) bekezdése alapján fegyelmi vétséget követ el; a Vht. 240. § (6) bekezdésében foglaltak alapján, ha a végrehajtási iratokat birtokló személy az ellenőrzési kötelezettségének körében a helyszíni ellenőrzést nem teszi lehetővé, úgy a végrehajtó irodája a helyszíni ellenőrzés lefolytatása céljából a végrehajtási iratok mielőbbi átadásának érdekében – az Ákr. (3) és (4) bekezdésének alkalmazásával – felnyitható, ahhoz a rendőrség és hatósági tanú közreműködését kérhetik.

[55] Semmilyen indokolást nem tartalmaz a másodfokú határozat arról, hogy miként értékeli az okozati összefüggést az alperes azon – felperes által állított – mulasztása körében, mely szerint nem adott ki szakmai állásfoglalást az átadás terjedelméről, annak törvényes alapjairól, indokairól az Etikai Szabályzatban foglalt kötelezettsége ellenére.

[56] A jogerős ítélet indokolása nem tartalmazza az okozati összefüggés értékelését az ellenőrzési és számonkérési kötelezettség – felperes által állított – megszegése tárgyában:

2019. január 1-től az alperes nem ellenőrizte és nem kérte számon személy² végrehajtótól a felperest megillető díjakkal és költségekkel való elszámolást.

[57] A fent kifejtettek alapján a másodfokú bíróság nem tett eleget tényállás megállapítási kötelezettségének, a jogi indokolása pedig az összes alperesi magatartást „felszólításként” kezelve, azokat egyenként egyáltalán nem vizsgálta, csak sommás megállapítást tartalmaz az okozati összefüggés fenn nem állását illetően.

[58] A fentiek alapján a jogerős ítélet olyan fokban hiányos, sérti a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdését, valamint a 341. § (1) bekezdését, hogy a további eljárási, valamint anyagi jogszabálysértések vizsgálatára a Kúria ki sem tudott térni.

[59] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezte, és az ügyben eljáró másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította [Pp. 424.§ (3) bekezdés].

[60] A másodfokú bíróságnak a megismételt eljárásban a felperes által megjelölt valamennyi alperesi magatartást egyenként kell vizsgálnia abból a szempontból: azok okozhatták-e – akár közvetlenül, akár közvetetten – a felperest ért, a felülvizsgálattal érintett kárt. Az okozati összefüggés vizsgálata során a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c), és e) pontja szerint is eljárhat. Amennyiben eljárásának eredményeképpen úgy ítélné, hogy az okozati összefüggés mégis fennáll, abban az esetben érdemben vizsgálnia kell az alperes fellebbezését a magatartások jogellenességére nézve.

[61] A Kúria a hatályon kívül helyezésre tekintettel pusztán megállapította a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltséget és a meg nem fizetett felülvizsgálati illeték összegét, azok viselése, illetve megfizetése kérdésében az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie.

[62] A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése, valamint 50. § (1) bekezdése alapján 1.279.379 forint. A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült felülvizsgálati eljárási költsége az öt képviselő ügyvéd munkadíja, amelyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint a (4) bekezdésben írtak szerint a felszámítással egyezően 583.814 forintban állapított meg. Az alperes elkésztett benyújtott felülvizsgálati ellenkérelme – az igazolási kérelem elutasítása folytán – hatálytalan, így részére a Kúria felülvizsgálati eljárási költséget nem állapított meg.

[63] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján.

[64] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Elvi tartalom

Amennyiben a felperes kártérítés iránti keresete alapjául több jogellenes alperesi magatartást jelöl meg, valamennyi alperesi magatartást egyenként kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az vezethetett-e a felperest ért kárhoz.

Záró rész

Budapest, 2025. november 18.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, dr. Osztovits András s.k. bíró